

**ÁGNES SZOLGÁLÓ CSODÁS MEGMENEKÜLÉSE
(FORRÁSFELHASZNÁLÁS A MAGYAR MARGIT-LEGENDA
EGY *MIRACULUM*-ELBESZÉLÉSÉBEN)**

M. NAGY ILONA

A címben jelzett csodatörténet, amely a kútbaesett Ágnes szolgáló csodás megmeneküléséről szól, Árpád-házi Szent Margit életében tett csodái közé (*in vita miracula*) tartozik, s a Ráskay Lea másolatában (1510) fennmaradt magyar nyelvű Margit-legenda egyik kompilált *miraculum*-elbeszélése (132/4–134/6).¹ Mint ilyen, azért is figyelemre méltó, mert a magyar legenda a legtöbb csodatörténetet a megfelelő latin forrásszöveg szoros fordításával vagy annak egy másik forrásból átvett apróbb kiegészítésével adja elő, itt azonban nagyobb arányban ötvöz több forrást egy kerek elbeszéléssé. Ennek a fő oka az lehet, hogy a történet Szent Margit szolgáját érintette, s ily módon közeli kapcsolatban állt a szigeti domonkos kolostorral, annak mindennapi életével,² szemben például azokkal a történetekkel, amelyek érintettjei kívülállók voltak. E tény egyébként támogatja Klaniczay Tibornak azt a feltevését³, hogy az ismeretlen domonkos legendaszerző – aki az apácák lelki gondozásával megbízott szerzetes lehetett – a szigeti kolostor belső használatára készítette a legendát. (Arra a kérdésre, hogy ez eredetileg latin vagy magyar nyelven készülhetett, később térek vissza.)

A magyar legendában olvasható feldolgozás arról szól, hogy egy húsvétnapi esős, sötét este Margit elküldte Ágnes nevű szolgáját, hogy egy társával együtt hozzák el a „szoknyáját-köntösét” – a tunikát nevezi így – neki. A sötétben a kolostor udvarán Ágnes elvesztette a társát, ő maga pedig beleesett a konyha előtti kútba, amely akkor még – vagy a kompilálás, vagy a másolás idejéhez képest – nem volt körülkerítve. Amikor az apácák ezt észrevették, szóltak Margit mágisztrájának, Olympiadesnek, aki Margithoz ment, hogy korholja halált okozó tettéért. Margit megnyugtatta a mágisztrát, hogy nem hal meg a lány, s buzgón imádkozott Ágnes megmeneküléséért. Közben az apácák a kolostor kapujának kulcsát keresték és

¹ A történet magyar szövege latin forrásszövegeivel együtt digitálisan elérhető az M. Nagy Ilona által szerkesztett honlapon: http://deba.unideb.hu/deba/Margit-legenda_Szent_Margit_elete_1510 címen. M. NAGY 2011. Az egyes csoda-elbeszélések és párhuzamos latin forrásszövegük külön-külön is megnyithatók „A legenda tartalmának és forrásainak áttekintő táblázata” menüpontból. A latin források pontos lelőhelyei is megtalálhatók ott.

² Szent Margitnak éppen a gyakorlati élethez kapcsolódó csodáit emelte ki CSEPREGI 2017.

³ KLANICZAY T. 1994, 48.

kinyitották a kaput, bár azt, hogy miért teszik ezt, nem tudjuk meg. Ágnes ezalatt háromszor is lemerült a kút fenekére. Végül a szolgálót Margit, Olympiades és az apácák élve, sértetlenül húzzák ki a kútból, s megmenekülését Margit imáinak tulajdonítják.

Mielőtt a történet és a források viszonyát megnézzük, röviden szólunk kell a magyar legenda forrásairól⁴, illetve szerkesztésmódjáról általában. A legendaszerző fő forrásként – vezérforrásként – Margit legrégebb latin nyelvű legendáját, a gyóntatójának, Marcellusnak, a magyar domonkos rendtartomány előljárójának (*prior provincialis*) tulajdonított ún. legenda vetust (LV) követte. Ez egy szorosabban vett életrajzból és hozzá kapcsolva Margit csodatételeinek leírásából áll, tagolva az életében, halála idején és halála után történt csodákra. A forrás ehhez egy korábbi tanúmeghallgatás lehetett, azonban ilyen nem maradt fenn. A LV szövegébe a kompiláló szerző bőséges részleteket szőtt be az 1276. évi, második szentségvizsgálati tanúkihallgatás jegyzőkönyvének (Inqu. Marg. = Inquisitio...) vallomásaiból, amelyek az életből vett példákkal egészítették ki az elvontabban moralizáló legendát.

A szolgáló kútbaesésének és csodás megmenekülésének története a LV 27. caputjaként szerepel, az *in vita*-csodák sorában. Előadásmódja elég szintelen és személytelen, ez is egyike csupán a többi hasonló csodatételnek, amelyek a kolostoron kívüliekkel is történtek. A lány nevét sem mondja meg.⁵ Szövege, melyet itt saját fordításban közlök, magyarul a következő:

Az is megtörtént, hogy egy szolgáló sietett elvégezni az ő utasítására valami dolgot, és miközben gyors léptekkel óvatlanul sietett, megcsúszott és a kolostor elég mély, vízzel telt kútjába esett. Mikor ezt megtudták a többi szolgálók és a nővérek, ostobán ide-oda szaladgáltak, ahogyan az ilyenféle nőszemélyek szoktak, de sem fel nem fogták, hogyan segítsenek a kútbaesettnek, sem tudni nem tudtak. Akkor egy nővér odafutott hozzá, és hírül vitte neki, mi történt. Ő pedig azon helyben leborult és arcát vélumával eltakarva összekulcsolt kézzel imádkozásba merült, attól félve, nehogy az ő utasítása okán vesszen el a szolgáló, akivel az ingét a férgektől tisztíttatta. Versengve büszkélkedtek ugyanis azzal, hogy neki szolgálnak. Eközben hírt adtak a kolostoron kívül a férfi szerzeteseknek, akik túl későn érkeztek a mentéshez. Közben nem kevés idő telt el. Végül találtak egy létrát, amit leeresztettek a kútba, és a szolgálót attól félve, hogy holtan találják, az ő imáinak segítségével élve húzták ki a kútból.⁶

⁴ Összefoglalóan a forrásokról, azok kiadásairól, valamint a rájuk vonatkozó legfontosabb szakirodalomról lásd KLANICZAY G. 2007, 283, 285–286.

⁵ Vö. KLANICZAY T. 1994, 47.

⁶ LV 27.: *Accidit quoque, ut famula quaedam ipsa iubente operis quippiam facere festinaret, quae concito cursu incaute festinans in puteum claustrum altum satis et aqua profundum lapsa cecidit. Quod cum aliis famulabus et sororibus constitisset, hac illacque stupide cucurrentes, ut moris est eiusmodi personarum, lapsam iuvare nec sciebant, nec*

Ugyanerről az esetről a Margittal együtt élő apácák közül öten – a 3., 6., 13., 14., 16. számú tanúk – is vallottak az 1276. évi szentségvizsgálati tanúkihallgatások során a pápa által delegált vizsgálóbiztosoknak.⁷ A kolostori közösség számára nyilván emlékezetes volt az eset. A szolgáló nevét is megtudjuk, a tanúk kihallgatásakor még ő is a kolostorban volt. A 14. sorszámú tanú Margit magisztrája, Olympiades, aki aktív szereplője a történetnek, s a saját szemszögéből részletesen elbeszéli, mi történt. A 16. sorszámú tanú pedig maga az érintett Ágnes, lényegében a koronatanú, aki szintén részletezi a történetet, aszerint, ahogyan ő átélte. Vallomása csak erre az esetre korlátozódik, erről kérdezhették, hiszen a biztosoknak addigra már ismert volt az eset. A többi vallomásban kisebb eltérésekkel viszonylag hasonló módon, többször azonos szavakkal és kifejezésekkel szerepel a történet, ez persze a leíró jegyzőnek is tulajdonítható. Említenek olyan apácát is, aki már nem élt a vizsgálatkor. Érdekes azonban az esetről elsőként valló 3. számú tanú, Jolent nővér vallomása. Ő ugyanis előbb azt mondta a pápai követek előtt, hogy a közeli domonkos fráterektől kértek segítséget, jelet adva nekik, s azok bejöttek a kolostorba. Pár nap múlva, a következő vallomástételi alkalommal azonban Jolent helyesbítette a vallomását, arra hivatkozott, hogy nem jól emlékezett, a férfi szerzetesek nem voltak bent a kolostorban. Ezek után a vizsgálóbiztosok célzottan is rá kérdeztek az egyik tanútól, voltak-e ott férfiak. Jolent vallomása szerint a férfiszerzetesek segítségével, velük együtt mentették ki az apácák a szolgálót a kútból. A problémát viszont az jelentette, hogy férfiaknak nem lett volna szabad bemenniük a női kolostorba.⁸

A magyar legendából kiderül, hogy annak kompilálásakor a szigeti kolostorban a szentségvizsgálati jegyzőkönyvet Margit legendájának tekintették, legendának mondták. Amikor például a legendaszerző a jegyzőkönyv alapján szabadon fogalmazva arról ír, hol ravatalozták fel Margitot, azt mondja (mai helyesírással): „mennyire a legenda folyása tartja, a kar alját mondja szentegyháznak” (99). A magyar legenda több helyén is tetten érhető, hogy a kompilátor a LV egy-egy nehézkes részlete helyett a jegyzőkönyv megfelelő fordulatait veszi át, amiből az is nyilvánvaló, hogy alaposan ismerte annak szövegét, mondhatni betéve tudta.⁹ Összevetve a kérdéses történet LV-beli változatát a vallomások tartalmával, nem csodálhatjuk, hogy a kompilátor az utóbbiakat tartotta érdekesebbnek kolostori olvas-

poterant. Tunc una e sororibus currens ei, quod acciderat, nunciavit. Quae in eodem loco procumbens faciemque suam velo operiens manibus complexis orationi se dedit, metuens, ne occasione iussionis eius pro purganda tunica sua vermibus famula periclitaretur. Certatim enim eidem famulari gloriabantur. Interdum extra claustrum fratribus nuntiat, quorum ingressus tardus satis extitit ad salutem. Interea tempus non minimum est elapsum. Tandem inventam in puteum scalam submiserunt et, quam mortuam invenire timebant, eius orationibus vivam extraxerunt.

⁷ LOVAS 1939, 215; DEÁK 2005, 420.

⁸ ÉRSZEGI 1983, 227.

⁹ Erről lásd M. NAGY 2009, 57.

mány számára. Illetve megfordítva és pontosabban: az, hogy ezeket használta fel, amellet szól, hogy helyi kolostori olvasmánynak szánta.

Lássuk ezután a magyar szöveget a források tükrében. A következőkben nem betűhűen, hanem könnyebben olvasható helyesírással, értelem szerint központozva, de az eredeti kiejtést, annak nyelvjárási sajátágaival együtt érzékeltetve írom le a szöveget, s tipográfiaileg elkülönítem benne a különböző forrásokból származó részleteket. A vastaggal írtak a szolgáló vallomásából valók, a normál szedésűek a magisztra, Olympiades vallomásából. A forrásfedezet nélküli részeket aláhúzással jelölöm; ezek részben a legendaíró szerkesztői összekötő szövegei, ezeken belül ritkítva írom az olyan betoldásokat, amelyek valamilyen többletinformációt közölnek. Ezek elvileg a kompilátortól és a másolótól is származhatnak. Biztosra főleg azt vehetjük, hogy a másoló nem hagyta volna benne a szövegben, ha az ő korában nem lettek volna érvényesek. Végül dőlt betűvel jelzem a LV-on alapuló részt.

Egy időben húsvét napján, komplétának utána, mikoron volna nagy esső, és volna igen homályos idő, hívá hozzá Szent Margit asszon¹⁰ az ő szolgáló leányát, szoror Ágnest, és hagyá neki, hogy egy társot venne melléje, és az ő szoknyáját avagy köntösét elhoznája. Mikoron ez szoror Ágnes elment volna az ő társával, íme ez szoror Ágnes az ő társát elveszté az setétségben, és őmaga beesék az kútban; mert az időben az kutat nem keréhtették környül kővel, miképpen mastan; és vala az kút az nagy udvaron az kohnya előtt, mert akoron az kis setét kohnyában főznek vala; és ezenképpen az szoror Ágnes az ő társa elvesztvén az kútban beesék. Mikoron ezt megtutták volna az szororok, megmondák Olimpiadis asszonnak. Olimpiadis asszon kedég elméne Szent Margit asszonhoz és monda neki: „Ó, asszonyom, gonoszul tötted ezt, mert elvesztettöd ez szorornak testét és lelkét. Mondá Szent Margit asszon: „Ne félj, anyám, mert nem hal meg ez szoror.” Tahát¹¹ Szent Margit asszon imádá az Úristent, mondván: „Ó, Úristen, ha valami kevésse kellemetős teneked az én szolgálatom, tegyed, hogy ez szolgáló leán meg ne haljon.” Anye ideig lőn ez szolgáló szoror az kútban, míg az klastromnak kúcsait meglelék és az ajtót megnyiták. És immár (ím már) harmadszer vetötte vala fel az víz az szorort az kútnak fenekéről, miképpen önön maga ez szoror bizonságot töt ezről. Ennek utána elméne Szent Margit asszon és Olimpiadis asszon az egyéb szororokkal, és kivonák az kútból minden sérelm nekől. És kit aléhtanak vala megholtnak, meglelék elevenen Szent Margit asszonnak imádsága és érdeme miá¹². Nagy hálát adnak az Úristennek.

¹⁰ Az *asszony* szó 'úrnő' (lat. *domina*) jelentésű.

¹¹ Tahát 'akkor'.

¹² Miá = miatt 'által'.

Mint látható, a magyar legenda elbeszélése az eset főszereplőjének, Ágnesnek a vallomását követi a kútbaesésig;¹³ az ő vallomása egyébként a továbbiakban nem is alkalmas a csoda bemutatására (arról beszél, hogy megkapaszkodott a kút falában). Majd még a kimentés előtti veszélyhelyzet jelzését idézi tőle¹⁴ a kompilátorszerző, ez ad az esetnek nyomatékot. A csodás megmenekülés leírását Olympiades vallomásából meríti¹⁵, aki a szolgát együtt mentette ki a kútból Margittal és más nővérekkel. Ő említi a kolostor kulcsainak keresését, pontosabban megtalálását és a kapu kinyitását is, aminek a célja – legalábbis a kívülálló számára – ugyanúgy nem világos, mint a magyar legendában. Lovas Elemér úgy gondolta¹⁶, hogy a cselédudvarra vezető ajtót akarták kinyitni, mert ők így juthattak a kúthoz. A kulcsot viszont inkább azért kereshették, hogy a frátereket beengedjék.¹⁷ Tény, hogy a LV is említi a férfi szerzeteseket, de aszerint azok később érkeztek meg. A magyar legenda mindenestre nem törekedett a helyzetet pontosan megvilágítani, pedig az események logikai láncát általában szem előtt szokta tartani. A befejezés retorikus fordulatát kölcsönzi csupán a LV-ból¹⁸, amellyel a magyar elbeszélés is emelkedett hangon végződik.

A magyar legendának ez a csodaelbeszélése jól szemlélteti, hogy a legendaszerző törekedett minden mozzanatot a leghitelesebb forrásból meríteni, azoknak a vallomásából, akik közvetlen résztvevői voltak az esetnek. Ezekből szerkesztette az időrend mentén a történet mozzanatait össze. Egy miraculum-elbeszélés természetesen szóbelileg, lassanként is formálódhat az adott helyszínen, az itt látott módszer azonban mindenképpen tudatos szerkesztésre vall. Ahogy említettem, a magyar legenda vezérforrásként a LV-t vette alapul, s annak közel teljes szövegét – három csoda kivételével – át is vette. A LV első, bevezető caputja, amelyet a magyar szín-

¹³ Agnes servitialis, Inqu. Marg. 16. tanú: „Quodam die” {Interrogata de die, respondit: „In die resurrectionis Domini”} „post completorium pluebat fortiter, et erat multum obscurum, et tunc ipsa domina mea vocavit me, et veni cum una socia ad eam, et ipsa dixit mihi, quod ego apportarem sibi tunicam suam, et multum mihi displicuit cum ibam pro dicta tunica, quod ipsa socia mea esset mecum, sed eam non videbam, quia erat ita obscurum tempus, ... et sic cecidi in quemdam puteum...” Interrogata, si aliquid erat tunc in circuitu dicti putei, respondit: „Non, et erat discoopertus.” Interrogata, ubi est ille puteus, in quem cecidit, respondit: „In claustrum de foris ante coquinam.”

¹⁴ ...et postquam ivissem ad fundum putei tertia vice...

¹⁵ Domina Olympiades, Inqu. Marg. 14. tanú: „et quando ego audivi dicere, quod servitialis ceciderat in puteum, ivi ad illam virginem Margaretham, et coepi eum reprehendere, et dixi: »Domina, male fecisti, perdidisti corpus et animam«, [et] respondit: »Non timeas mater, quia ista non morietur« et sic oravit: »O domine Deus, si aliquantulum placet tibi meum servitium, fac, ut ista servitialis non moriatur«, et dixit, quod illa servitialis tantum stetit in dicto puteo, donec claves claustrum inventae fuerant, et aperuerunt ostium, et ipsa virgo Margaretha „et ego et aliae sorores ivimus ad puteum, et traximus ipsam servitalem vivam superius, et sine aliqua laesione”.

¹⁶ LOVAS 1916, 320; LOVAS 1939, 215.

¹⁷ ÉRSZEGI 1983, 227.

¹⁸ LV 27.: quam mortuam invenire timebant, eius orationibus vivam extraxerunt.

tén nem vett át, a latin legenda témájának megjelölése mellett azt is tartalmazta, hogy a leghitelesebb tanúk (*testes verissimi*) elmondása alapján szól a szerző Margit szűz életéről és csodáiról. Éppen ez a módszer az, amelyet a magyar legenda kompilálója is követett, az e caputban kifejtett elvnek megfelelően járt el, s ez nemcsak itt, hanem más esetekben is jól érzékelhető.¹⁹

A kompilálást illetően fontos kérdés lenne még, vajon eldönthető-e, milyen nyelven szerkesztett meg például egy ilyen történetet a legendaszerző. A kutatók többsége azon a véleményen van, hogy a magyar legendának volt egy latin anyaszövege, s azt fordították később magyarra.²⁰ Némi kétségét ezzel kapcsolatban – külső szövegtörténeti érvek alapján – csak Klaniczay Gábor jelezte egy helyen.²¹ Magam ahhoz próbáltam érveket találni, hogy a kompilálást magyarul képzelhetjük el.²² Nyelvileg természetesen nehéz ezt bizonyítani olyan korra vonatkozóan, amikor a kompilátor magyarul is fogalmazhat latin minta szerint. Az itt bemutatott történetről mégis azt gondolom, olyan kifejezések és fordulatok, mint a „húsvét” (*dies resurrectionis* ’feltámadás napja’), a „kút feneké” (*fundus putei*, tkp. ’a kút alja’, vö. fundo ’alapít’), a „felveti a víz”, amelyeknek a forrásban nem egészen szó szerinti a megfelelője, inkább magyar fogalmazásra, s nem fordításra utalnak. Latin nyelven való kompiláláskor a szolgálót sem életszerű – mert szakszerűtlen – *servitialis* helyett *szorornak* nevezni, ahogy a magyar legenda teszi. S maga az a tény, hogy például ebből a történetből olyan elbeszélés született, amely személyes jellege miatt kifejezetten a szigeti apácák számára lehetett érdekes, szintén kevésbé indokolna egy elsődlegesen latin nyelvű megfogalmazást. Mindenesetre Ágnes szolgáló kútbaesése történetének, amelyet több latin forrás és a magyar legenda is megőrzött számunkra, valószínűleg nem kis szerepe lehet abban, hogy a szigeti kolostor rekonstrukciójakor a kút pompás formát kapott (*l. kép*), még ha a források erre nem is adnak alapot.

A kút kútházzal – külföldi analógiák szerinti rekonstrukció a mai Margitszigeten (a szerző felvétele)

¹⁹ M. NAGY 2009, 56.

²⁰ LOVAS 1939, 25; MEZEY 1955, 58; KLANICZAY T. 1994, 48.

²¹ KLANICZAY G. 1994, 190.

²² M. NAGY 2011.

BIBLIOGRÁFIA**Források**

Inqu. Marg. =

Inquisitio super vita, conversatione et miraculis beatae Margarethae virginis, Belae IV. Hungarorum regis filiae, sanctimonialis monasterii virginis gloriosae de insula Danubii, Ordinis Praedicatorum, Vesprimiensis diocesis (B. Margit, IV. Béla király leánya, szentté avatása tárgyában fogantatosított tanu-kihallgatás jegyzőkönyve). In: FRAKNÓI Vilmos szerk.: *Monumenta Romana episcopatus Vesprimiensis (A veszprémi püspökség római oklevéltára)*, Tom. I., 1896, 162–383.

LV =

Legenda vetus. Vita Beate Margarite de Ungaria ordinis predicatorum. In: Emericus SZENTPÉTERY szerk. *Scriptores Rerum Hungaricarum tempore ducum regumque stirpis Arpadianae gestarum*. [SRH] Vol. II. (Budapestini, 1938), reprint kiadás, Budapest, Nap Kiadó, 1999: Függelék 685–709.

M. NAGY szerk. 2011–

M. NAGY Ilona szerk.: *A magyar Margit-legenda és latin forrásai 2011–*.
Internet: http://deba.unideb.hu/deba/Margit-legenda_Szent_Margit_elete_1510.

Szent Margit élete. 1510. A nyelvemlék hasonmása és betűhű átírata bevezetéssel és jegyzetekkel. Az átíratot és a jegyzeteket készítette DÖMÖTÖR Adrienne és PÓLYA Katalin. A bevezetést írta † P. BALÁZS János, Budapest, MTA Nyelvtudományi Intézete, 1990. (Régi Magyar Kódexek 10.)

Hivatkozások

CSEPREGI 2017

CSEPREGI Ildikó: Árpád-házi Szent Margit csodái. In: *Az első 300 év Magyarországon és Európában. A Domonkos-rend a középkorban*. Szerk. CSURGAI HORVÁTH József. Székesfehérvár, Alba Civitas Történeti Alapítvány, 2017, 103–124.

DEÁK 2005

DEÁK Viktória Hedvig OP: *Árpád-házi Szent Margit és a domonkos hagiográfia. Garinus legendája nyomában*. Budapest, Kairosz Kiadó, 2005.

ÉRSZEGI 1983

ÉRSZEGI Géza: *Árpádkori legendák és intelmek*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1983, 110–179.

KLANICZAY G. 1994

KLANICZAY Gábor: A női szentség mintái Közép-Európában és Itáliában. In: KLANICZAY Tibor–KLANICZAY Gábor: *Szent Margit legendái és stigmái*. Budapest, Argumentum Kiadó, 1994, 93–255.

KLANICZAY G. 2007

KLANICZAY Gábor: Margit-legendák. In: *Magyar Művelődéstörténeti Lexikon*. Szerk. KŐSZEGHY Péter. Budapest, Balassi Kiadó, 2007, 282–285.

KLANICZAY T.–KLANICZAY G. 1994

KLANICZAY Tibor–KLANICZAY Gábor: *Szent Margit legendái és stigmái*. Budapest, Argumentum Kiadó, 1994 (Irodalomtörténeti Füzetek, 137).

KLANICZAY T. 1994

KLANICZAY Tibor: A Margit-legendák történetének revíziója. In: *Szent Margit legendái és stigmái*. Szerk. KLANICZAY Tibor–KLANICZAY Gábor. Budapest, Argumentum, 1994, 17–91.

LOVAS 1916

LOVAS Elemér: Boldog Margit történetének részletes forráskritikája. In: *Pannonhalmi Főapátsági Főiskola évkönyve az 1915–1916-iki tanévre*. Kiad. ZOLTVÁNY Irén. Pannonhalma, 1916, 203–346.

LOVAS 1939

LOVAS Elemér: *Árpádházi Boldog Margit élete*. Budapest, Szent István Társulat, 1939.

MEZEY 1955

MEZEY László: *Irodalmi anyanyelvűségünk kezdetei az Árpád-kor végén*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1955.

M. NAGY 2009

M. NAGY Ilona: A Margit-legenda (1510) és forrásai. (Középkori anyanyelvű szövegek és forrásaik összevetésének módszertanához.) In: *Forráskutatás, forráskiadás, tudománytörténet*. Szerk. KOROMPAY Klára–TERBE Erika–C. VLADÁR Zsuzsa–ZSILINSZKY Éva. Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság, 2009 (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai, 229), 48–62.

M. NAGY 2011

M. NAGY Ilona: A *Margit-legenda* feltételezett latin anyaszövegének („Marcellus III.”) kérdéséhez. In: *Klárisok. Tanulmánykötet Korompay Klára tiszteletére*. Szerk. CSISZÁR Gábor–DARVAS Anikó, Budapest, ELTE Magyar Nyelvtudományi, Szociolingvisztikai és Dialektológiai Tanszéke, 2011, 246–253.